

Motion: Ställningstagande om skogsbruket i Svenska Kyrkan

Bakgrund: Världen befinner sig i en ekologisk kris:

- Vi är mitt uppe i den sjätte massutrotningen i Jordens historia. Den femte var den som dödade dinosaurierna. Denna massutrotning är dock orsakad av oss människor och vår överexploatering av ekosystemen.
- Samtidigt är vi i ett global klimatnödläge, där år 2024 för första gången hade en temperatur på 1.5 grader över förindustriella nivåer. Medan temperaturintervallet under hela den mänskliga civilisationens framväxt har varit +/-0.5 grader jämfört med förindustriella nivåer.
- Samtidigt som mänskligheten släppt ut mer och mer koldioxid i atmosfären från förbränning av fossila bränslen och förstörelse av ekosystem så har de naturliga ekosystemen konsekvent absorberat mer och mer koldioxid, årligen ca 50% av de mänskliga utsläppen. Men år 2023 tog ekosystemen på land som helhet knappt upp NÅGON KOLDIOXID ALLS.
- 6 av 9 planetära gränser är överskridna. De planetära gränserna är indikatorer för processer som håller planeten i det stabila tillstånd, kallat Holocen (som bland annat utmärker sig genom det mycket snäva temperaturintervallet nämnt tidigare) som är grunden för HELA DEN MÄNSKLIGA CIVILISATIONEN. Ju mer vi överskrider de planetära gränserna, desto större är risken för kollaps av livsuppehållande naturliga system, och att trigga tröskeleffekter (på engelska "tipping points") som knuffar planeten bortom mänsklig kontroll utanför det stabila Holocen-tillståndet.

Vi befinner oss alltså i en rent existentiell nödsituation där vi aldrig tidigare varit som mänsklighet. Vad som gör under detta årtionde avgör ödet för ALLA KOMMANDE GENERATIONER. De nuvarande trenderna pekar mot kollaps av civilisationen som vi känner den, men det är fortfarande möjligt att vända kurvorna.

Svenska Kyrkans Unga har de senaste åren tydligt ökat sitt arbete och engagemang för att vända dessa kurvor och säkra den livsviktiga planetära stabiliteten, samtidigt som vi agerar i linje med våra kristna värderingar kring omsorg om Skapelsen och allt levande. Exempelvis samarbetade vi med Fältbiologerna kring en livedebatt om miljö och mänskliga rättigheter inför kyrkovalet 2021, och på RÅM samma år ställde vi oss bakom en internationell lag mot ekocid, och gick med i initiativet Faith for Ecocide Law. Vi ställde oss även bakom ett [upprop för en omställning av Svenska Kyrkans skogsbruk](#). Uppropets tre huvudpunkter är:

- 30% (en siffra som har sin grund i mycket forskning) av den mark (utöver åkermark och bebyggd/detaljplanerad mark) som Svenska Kyrkan förvaltar ska skyddas. Här ska alla våtmarker och rinnande vattendrag återskapas och i övrigt ska prioriteras områden med höga naturvärden samt de områden som lämpar sig väl för återskapande av höga naturvärden.
- Den skog som inte skyddas ska brukas med naturnära metoder, dvs fokus på naturhänsyn och inga kalhyggen, gödsling, markberedning eller klonade plantor.

- Fritt informerat förhandssamtycke (på engelska FPIC, Free, Prior and Informed Consent) från berörda samer måste tillämpas vid alla skogliga åtgärder i Sápmi.

Nu har Svenska Kyrkans skogsbruk blivit högaktuellt igen i och med den skogsutredning som presenterades i höstas. Den utredningens förslag är ett steg i rätt riktning jämfört med kyrkans nuvarande skogsbruk, men den är i flera avseenden otillräcklig:

- Dels föreslår den enbart att 20% av skogen ska skyddas, inte 30% av all mark.
- Dels föreslår utredningen fortsatt kalhyggesbruk på 47% av marken, om än med vissa förbättringar, till exempel avveckling av den invasiva contortatallen. Endast 33% ska enligt utredningens förslag brukas naturnära.
- Utredningen föreslår inte att fritt, informerat förhandssamtycke från berörda samer ska respekteras vid varje åtgärd i Sápmi (=Luleå stift, Härnösands stift och nordligaste delen av Västerås stift)
- Slutligen vill utredningen inte att förslagen ska implementeras förrän 2030. Det är tid vi helt enkelt inte har. Forskningen är tydlig med att vi behöver agera NU. FNs generalsekreterare har själv sagt:

"This is a code red for humanity."

"We have a choice. Collective action or collective suicide."

"Delay means death."

Det är därför vi behöver bekänna färg, ta ställning och agera inför kyrkovalet i höst, vars utfall kommer vara av oerhörd betydelse för kyrkans skogsbruk, och följaktligen för både klimat, biologisk mångfald och samers urfolksrätt i Sverige, samt hur vi uppfattas som kyrka. För hur ser det ut när kyrkan, som en plats för livets allra största existentiella frågor, aktivt förvärrar en global existentiell planetär kris genom sitt kalhuggande skogsbruk, som både ger stora koldioxidutsläpp och förstör livsmiljöerna för mängder av skogslevande arter? Som vandaliserar skapelsen? Som bryter mot konventionen om biologisk mångfald, samers rättigheter och barnkonventionen (genom att förvärpa en planetär kris så förstör kyrkan för barns framtid).

Med det stora behovet av omställning av Svenska Kyrkans skogsbruk yrkar jag:

- Att SKUSS gör följande ställningstagande (den kursiverade texten):

SKUSS vill se en omställning av Svenska Kyrkans skogsbruk och övrig markförvaltning till att skydda 30% av det totala markinnehavet (borträknat åkermark, bebyggd mark samt mark inom detaljplanerat område) där våtmarker och rinnande vattendrag alltid skyddas och områden med stora kollager, höga natur- och kulturvärden samt stor betydelse för renskötsel och friluftsliv prioriteras. I den skog som brukas ska skogsbruk vara naturnära och i Sápmi (Luleå, Härnösands och nordligaste delen av Västerås stift) ska alla skogsåtgärder föregås av fritt, informerat förhandssamtycke från berörda samer. Dessa förändringar ska implementeras omedelbart, med undantag av 30% skyddad mark som i enlighet med forskningen ska vara fullföljt senast 2030.

- Att SKUSS publicerar ställningstagandet i alla sina kanaler inom en vecka efter att protokollet för DÅM är justerat.
- Att SKUSS motionerar till RÅM om att Svenska Kyrkans Unga ska göra samma ställningstagande, med enda skillnaden att ordet "SKUSS" byts ut mot "Svenska Kyrkans Unga".

- Att SKUSS inför kyrkovalet samtliga nomineringsgrupper som kandiderar i Stockholms stift till en eller flera livesända intervjuer om deras ställning i frågan om skogsbruket inom både Stockholms Stift och Svenska Kyrkan som helhet.
- Att den eller de livesända intervjuerna sparas så att de är tillgängliga efteråt.
- Att SKUSS baserat på nomineringsgruppernas svar rankar dem i förhållande till hur väl deras ställning stämmer överens med SKUSS ställningstagande i skogsbruket. Denna rankning ska publiceras i SKUSS sociala medier senast en vecka innan kyrkovaldagen 2025.

/Rufus Rune, SKUGGAN Hägersten (vinnare av Årets pris 2021/2022).